

GABAY SA GURO NG FILIPINO

UNANG MARKAHAN, BAITANG 7

BUOD NG LINGGO 1 at 2

Linggo	1 at 2	Lunsarang Teksto 1	Batang-bata ka pa ng APO Hiking Society
Tema	Ang Nagbabagong Ako	Lunsarang Teksto 2	Ang Sundalong Patpat ni Virgilio Almario
Batayang Pangnilalaman		Batayang Kakayahan	Lingguhang Tunguhin
Pag-unawa sa Napakindingan		PN1A	PN1Aa, PN1Ab
Pagsasalita		PA1A	PA1Aa, PA1Ab
Pag-unawa sa Binasa		PB1A	PB1Ac, PB1Af, PB1Aa, PB1Be
Pagsulat		PU1A	PU1Ba, PU1Bb
Tatas		TA1-4A	
Pakikitungo sa Wika at Panitikan		PL1-4A, PL1-4B	
Estratehiya sa Pag-aaral		EP1-4A, EP1-4B	

LINGGO 1

Araw	Panimulang Pagtaya	Introduksiyon	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Magbigay ng isang salita na maglalarawan sa pagkabata mo (10 minuto)		Pakikinig sa awit na "Batang-bata ka pa" (10 minuto)	Talakayan pagkatapos ng pakikinig (15 minuto)	Gumawa ng Venn Diagram tungkol sa iyong pagkabata at ngayong hay iskul ka na. (5 minuto)		
Ikalawang Araw				Magsulat ng dalawa hanggang tatlong talata tungkol sa mga nabago mula noong bata ka. (20 minuto)	Pagtalakay ng mga tuntunin at kaayusan ng talata. (15 minuto)		Ibahagi sa klase ang isinulat. (5 minuto)
Ikatlong Araw		Magbahagi ng mga payo ng magulang (10 minuto)				Talakayan tungkol sa buhay hay iskul (10 minuto)	Pagguhit/Paggawa ng isang bagay bilang representasyon ng "buhay hay iskul" (20 minuto)

I. Mga Kagamitan

Unang Araw

- a. CD player/mp3 player
- b. Concept Map ng salitang “Pagkabata”
- c. Kuwadrang papel na maaring sulatan ng isang salita
- d. Kopya ng “Batang-bata ka pa”

Ikalawang Araw

- a. Papel na susulatan ng talata
- b. Papel para sa Venn Diagram

Ikatlong Araw

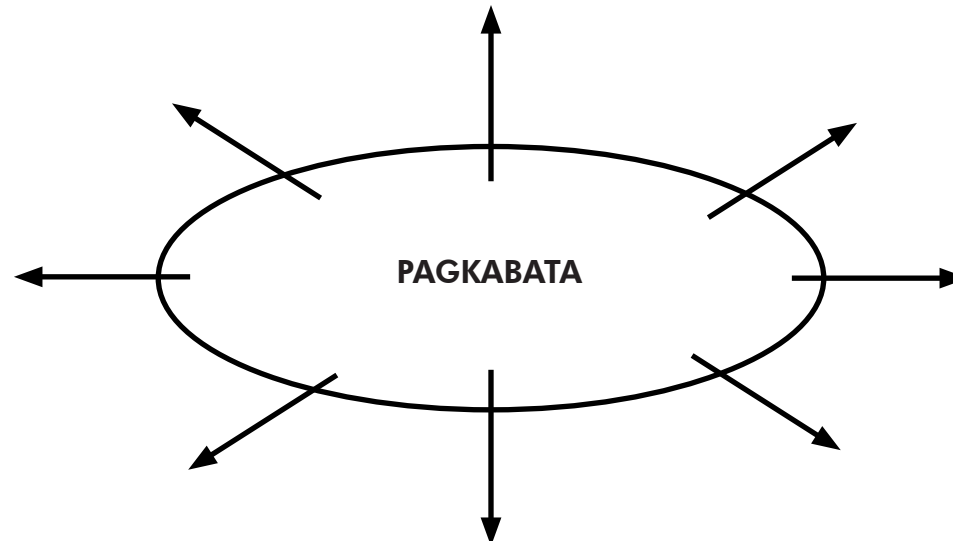
- a. Makukulay na papel
- b. Gunting
- c. Pandikit

II. Mga Gawain

Unang Araw

- a. Panimulang Pagtaya (10 minuto)

Magpakita ng isang concept map ng salitang “pagkabata”. Bawat mag-aaral ay bibigyan ng papel na pagsusulatan nila ng isang salitang maglalarawan sa kanilang pagkabata. Ididikit nila ito sa palibot ng concept map at maaring magbahagi ang ilang mag-aaral kung bakit ito ang salitang isinulat nila.

b. Presentasyon (10 minuto)

Bigyan ang bawat mag-aaral ng kopya ng awit na “Batang-bata ka pa” o magpaskil ng kopyang pangklase sa pisara. Patutugtugin ang awit nang dalawang beses upang mapakinggan ng mga mag-aaral.

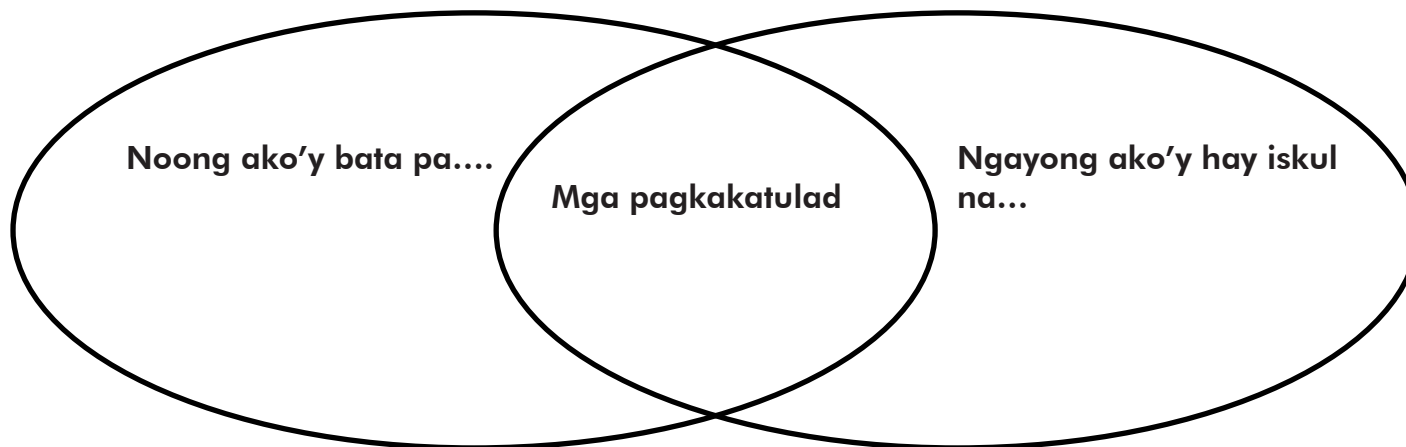
c. Pagpapayaman (15 minuto)

Magkaroon ng talakayan tungkol sa pinakinggang awit:

1. Ano ang pamagat ng awit?
2. Tungkol saan ang awit na ito?
3. Paano inilalarawan ng awit na ito ang pagkabata?
4. Sumasang-ayon ka ba sa sinasabi nito?
5. Ano sa tingin mo ang tinutukoy ng awit na “karapatan” kahit bata pa?
6. Ano kaya ang mga bagay na hindi pa nalalaman ng mga bata ayon sa awit?
7. Matapos marinig at mabasa ang awit na ito, may nabago ba sa pagtingin mo sa ‘pagkabata’? Ibahagi kung mayroon.
8. Masasabi mo bang tama ang paglalarawan ng awit sa pagkabata? Bakit o bakit hindi?
9. Kung ikaw ay magpapayo sa mas bata sa’yo tungkol sa pagkabata, ano ang sasabihin mo sa kaniya?
10. Kung mabibigyan ka ng pagkakataong baguhin ang isang bahagi ng awit, anong bahagi ang babaguhin mo at bakit ito ang nais mong baguhin?

d. Pagpapalawig (5 minuto)

Bawat mag-aaral ay gagawa ng isang Venn Diagram tungkol sa mga katangian nila noong sila ay bata pa at ngayong nasa hay iskul na sila.

Ikalawang Araw

a. Presentasyon (15 minuto)

Tatalakayin ng guro ang mga tuntunin at kayarian ng talata. Magpapakita ang guro ng halimbawa ng talata. Gagamitin niya ang talatang ito upang maipakita sa mga mag-aaral ang tuntunin at kayarian ng talata.

Tuntunin:

- paggamit ng palugit sa unang linya ng talata
- paggamit ng wastong bantas
- pagbabaybay nang wasto

Kayarian:

- simula
- gitna
- wakas

b. Pagpapayaman (20 minuto)

Sa tulong ng ginawa nilang Venn Diagram, susulat ng dalawa hanggang tatlong talata ang mga mag-aaral tungkol sa mga nabago sa kanila mula noong sila ay bata pa na sumusunod sa napag-aralang tuntunin at kaayusan ng talata.

c. Pangwakas na Pagtataya (5 minuto)

Ang ilan sa mga mag-aaral ay magbabahagi sa klase ng kanilang isinulat.

Ikatlong Araw

a. Pagganyak (10 minuto)

Magsasabi ang guro ng ilan sa mga payo na makukuha mula sa awit. Pagkatapos, magkakaroon ng maikling talakayan tungkol sa mga payong ibinibigay sa kanila ng mga magulang nila.

Talakayan:

1. Ano ang mga payong ibinibigay sa inyo ng mga magulang ninyo?
2. Nasusunod niyo ba ito? Bakit o bakit hindi?
3. Pareho ba ang mga payo nila noong kayo ay bata pa at ngayong hay iskul na? Kung hindi, paano ito nagkakaiba?

b. Sintesis (10minuto)

Magkakaroon ng diskusyon tungkol sa kanilang buhay hay iskul.

Talakayan:

1. Ano ang mga inaasahan mong pagbabago ngayong hay iskul ka na?
2. Ano ang mga bagay na hahanap-hanapin mo mula sa iyong pagkabata o noong nasa elementarya ka pa?
3. Ano ang mga plano mong gawin upang makasabay sa mga pagbabagong ito?

c. Pangwakas na Pagtataya (20 minuto)

Bawat mag-aaral ay guguhit o gagawa ng larawan o representasyon ng isang bagay na maaring sumimbolo sa buhay hay iskul. Bibigyan ang klase ng mga makukulay na papel, pandikit, gunting, at iba pang kagamitan na maari nilang gamitin sa paggawa ng larawan o representasyon. Bibigyan sila ng sampung minuto para gawin ito. Ang nalalabing sampung minuto ay ilalaan sa pagbabahagi ng mga mag-aaral. Ipakikita nila sa klase ang kanilang ginawa at ipaliliwanag nila kung bakit ito ang kanilang napili.

LINGGO 2

Araw	Panimulang Pagtaya	Introduksiyon	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Pagpapakilalang Talasalitaan (5 minuto)	Magkakaroon ng isang laro upang matukoy ang mga grupo sa klase para sa Readers' Theatre. (10 minuto)	Readers' Theatre ng Ang Sundalong Patpat (10 minuto)	Diskusyon pagkatapos ng pakikinig (15 minuto)			
Ikalawang Araw			Talakayan tungkol sa mga elemento ng kuwento (20 minutes)	Paggawa ng <i>character profile</i> ng bawat tauhan sa kuwento at kung ano ang tingin nila sa ulan (10 minuto)			Pagbabahagi ng mga ginawang <i>character profile</i> (5 minuto)
Ikatlong Araw					Diskusyon tungkol sa mga bagay na kinatatakutan mong gawin o subukin (10 minuto)	Pagsulat (30 minuto)	

I. Mga Kagamitan

Unang Araw

- a. Piraso ng papel na naglalaman ng talasalitaan
- b. Kopya ng akdang "Ang Sundalong Patpat"

Ikalawang Araw

- a. Kartolina
- b. Pentel Pen
- c. Pangkulay
- d. Tsart ng elemento ng kuwento

Ikatlong Araw

- a. Makukulay na Papel
- b. Gunting
- c. Pentel Pen

II. Pamamaraan

Unang Araw

- a. Panimulang Pagtataya (5 minuto)

Ipakilala ang mga salita mula sa kuwento gamit ang mga kontekstual na pahiwatig. Maaaring isulat sa pisara ang mga salita at kahulugan.

- Umimbulog - lumipad paitaas
CC: Ang laruang eroplano ay marahang umimbulog sa malakas na hangin.
- Nakatinghas - nakatindig
CC: Laging nakatinghas ang mga balahibo ng pusa niya.
- Tinigpas – pinutol gamit ang patalim
CC: Tinigpas isa-isa ng hardinero ang mga damo sa hardin.
- Sumibad – mabilis na umalis
CC: Sumibad agad ang mga kaibigan ko matapos kumain sa handaan.
- Ipinukol - inihagis
CC: Ang mga maliliit na bulaklak ay ipinukol sa debutante.
- Gusi – malaking banga na karaniwang pinaglalagyan ng kayamanan
CC: Hinahanap ng reyna ang gusi na pinaglalagyan ng lahat ng kaniyang mga alahas.

- b. Pagganyak (10 minuto)

Bawat mag-aaral ay bubunot ng mga papel na hugis patak-ulan. Bawat patak-ulan ay may bilang mula isa hanggang lima. Magugrupo ang magkakatulad ng bilang. Ito ang magiging grupo nila para sa Readers' Theatre. Bigyan sila ng kopya ng kuwento na nagsasaad ng bahagi na kanilang gagawin. Mayroon silang limang minuto upang maghanda para sa Readers' Theatre.

c. Presentasyon (10 minuto)

Ang klase ay magkakaroon ng Readers' Theatre ng "Ang Sundalong Patpat" ni Virgilio Almario. Ang akda ay maaaring ipauwi bago ang linggong ito.

ANG SUNDALONG PATPAT

Rio Alma

Unang Pangkat: "Saan ka pupunta, O, Sundalong Patpat," tanong ng sampalok. "Saan ka dadalhin ng kabayong payat?" "Hahanapin ko ang nawawalang ulan," sagot ng Sundalong Patpat habang inaayos ang papel na sombrero. "Pero hindi hinahanap ang ulan," nagtataakang nagkamot ng tuktok ang sampalok. "Dumarating ito kung kailan gusto." "Kung gayon, aalamin ko kung bakit matagal nang ayaw dumalaw ng ulan," sagot ng Sundalong Patpat at pinatakbo ang kaniyang kabayong payat.

Ikalawang Pangkat: "Saan ka pupunta, O, Sundalong Patpat," tanong ng manok. "Saan ka dadalhin ng kabayong payat?" "Hahanapin ko ang nakalimot na ulan," sagot ng Sundalong Patpat habang nagpupunas ng pawis na tumatagaktak. "Pero hindi hinahanap ang ulan," nagtataakang tilaok ng manok. "Dumarating ito kung tinatawagan at dinadasalan." "Kung gayon, aalamin ko kung bakit matagal nang hindi makarinig ang ulan," sagot ng Sundalong Patpat at pinatakbo ang kaniyang kabayong payat.

Ikatlong Pangkat: "Saan ka pupunta, O, Sundalong Patpat," tanong ng bundok. "Saan ka dadalhin ng kabayong payat?" "Hinahanap ko ang nawawalang ulan," sagot ng Sundalong Patpat habang hinihimas ang kabayong humihingal. "Matagal nang umalis dito ang ulan," paliwanag ng kalbong bundok. "Nagtago sa pinakamataas na ulap." "Kung gayon, aakyat ko ang ulap," sabi ng Sundalong Patpat at umimbulog agad sa simoy na pumapagaspas.

Ikaapat na Pangkat: "Saan ka pupunta, O, Sundalong Patpat," tanong ng ulap. "Saan ka dadalhin ng kabayong payat?" "Hinahanap ko ang nagtatagong ulan," sagot ng Sundalong Patpat habang tinatapik ang nahihilong kabayong payat. "Matagal nang umalis dito ang ulan," paliwanag ng maputlang ulap. "Nagtago sa pusod ng dagat." "Kung gayon, sisisirin ko ang dagat," sabi ng Sundalong Patpat at lumundag pabulusok sa mga along nakatinghas.

Ikalimang Pangkat: "Saan ka pupunta, O, Sundalong Patpat," tanong ng dagat. "Saan ka dadalhin ng kabayong payat?" "Hinahanap ko ang nagtatagong ulan," sagot ng Sundalong Patpat at iwinasiwas ang espadang patpat. "Pero hindi nagtatago ang ulan," paliwanag ng nagniningning na dagat. "Ibinilanggo ni Pugita sa kaniyang mutyang perlas." "Kung gayon, papatayin ko si Pugita," sabi ng mata-pang na Sundalong Patpat. "Palalayain ko ang ulan."

At sinugod ng Sundalong Patpat sakay ng kaniyang kabayong payat ang yungib ni Pugita. Nagulat si Pugita sa biglang pagpasok ng Sundalong Patpat na iwinawasiwas ang espadang patpat. Nagulat si Pugita sa liksi at lakas ng maliit na Sundalong Patpat. Nagulat si Pugita sa talim at talas ng kumikislap na espadang patpat.

Una at Ikalawang Pangkat: Mabilis at isa-isang tinigpas ng Sundalong Patpat ang malalaki't mahahabang galamay ng mabagal at matabang dambuhala. Isa, dalawa, tatlo. Apat. Lima. Anim. Pito. Walo! Huli na nang magbuga ng maitim na tinta si Pugita. Nasungkit na ng Sundalong Patpat ang mutyang perlas na nakapalawit sa kuwintas ng nalumpong hari ng dagat!

Ikatlo at Ikaapat na Pangkat: Hawak ang perlas, dali-daling sumibad patungong pampang ang Sundalong Patpat sakay ng mabilis na kabayong payat. Pag-ahon ay agad niyang ipinukol ang mutyang perlas paitaas, mataas, mataas na mataas, hanggang umabot sa tiyan ng ulap at sumabog na masaganang ulan.

Ikalimang Pangkat: Nagbunyi ang buong daigdig. Sumupling muli't naglaro ang mga damo't dahon. Nagbihis ng lungtian ang mga bukid at bundok. Muling umawit ang mga ibon at ilog...

Lahat: "Saan ka pupunta, O, Sundalong Patpat," tanong ng sampalok. "Saan ka na naman dadalhin ng kabayong payat?" "Hahanapin ko ang gusi ng ginto sa puno ng bahaghari," sagot ng makisig na Sundalong Patpat at pinatakbo ang makisig na kabayong payat.

d. Pagpapayaman (15 minuto)

Magkakaroon ng talakayan tungkol sa akdang Ang Sundalong Patpat:

1. Sino ang pangunahing tauhan sa ating kuwento?
2. Sino ang kaniyang kasama?
3. Ano ang hinahanap niya?
4. Bakit kaya niya ito hinahanap?
5. Sino-sino ang mga napagtanungan niya? Ano ang mga sinagot nila? Isa-isahin.
6. Kung ikaw ang sundalong patpat, maniniwala ka ba agad sa mga sinabi nila?
7. May mga bagay din ba kayong hinahanap? Ano ang mga ito?
8. Saan niya natagpuan ang hinahanap niya?
9. Madali niya ba itong nakuha? Ano ang ginawa niya?
10. Kung ikaw ang sundalong patpat, magpupursigi ka rin ba para lang maibalik ang ulan?
11. Bakit kaya kinuha ng pugita ang perlas?
12. Ano kaya ang naramdaman ng sundalong patpat matapos niyang maibalik ang ulan?
13. Natapos na ba ang paglalakbay niya?
14. Bakit kaya gustong-gusto niyang maglakbay?
15. Ano ang mga nais ninyong mahanap o mapuntahan sa inyong buhay? Bakit?

Ikalawang Araw

a. Presentasyon (20 minuto)

Magpakita ng isang tsart na kailangang punan ng klase. Itanong ang mga sumusunod na tanong kaugnay ng tsart na ipinakita.

Talakayan:

1. Saan kaya naganap ang kuwento?
2. Sino-sino ang mga tauhan sa kuwento?
3. Ano ang naging suliranin sa kuwento?
4. Paano ito nalutas?

Isusulat sa tsart ang mga sagot ng mag-aaral.

Tanong	Sagot	Elemento
Saan kaya naganap ang kuwento?		
Sino-sino ang mga tauhan sa kuwento?		
Ano ang naging suliranin sa kuwento?		
Paano ito nalutas?		

Matapos sagutin ang mga tanong at maisulat ito sa tsart, susubukin ng mga mag-aaral na tukuyin kung anong elemento ng kuwento ang ipinapakita ng mga sagot nila. Kapag natukoy na ang mga elemento, babalikan ang mga tanong upang malaman ang ibig sabihin ng bawat elemento. Bigyang tuon sa pagtalakay ang mga tauhan ng kuwento.

b. Pagpapayaman (15 minuto)

Bubuo ang klase ng anim na grupo. Bawat grupo ay bubunot ng papel mula sa guro na naglalaman ng tauhan sa kuwento. Ang mabubunot nilang tauhan ay gagawan nila ng *character profile*. Lalamanin ng character profile na ito ang larawan at pangalan ng tauhan. Kasama nito ang kanilang mga sagot sa mga sumusunod na tanong:

1. Ano ang tingin mo sa ulan? Ano ang katangian nito? (Halimbawa: Ang ulan ay dumarating lamang kapag dinasalan o tinawag.)
2. Paano mo nasabi? (Halimbawa: Dahil ang tingin niya sa ulan ay parang Diyos na kailangang dasalan o tawagin bago dumating.)

Bibigyan ang mga grupo ng mga kagamitan na maari nilang gamitin sa paggawa ng masining na mga profile.

c. Pangawakas na Pagtataya (5 minuto)

Ibabahagi ng bawat grupo ang ginawa nilang *character profile*. Lalagumin ng guro ang napag-usapan bago matapos ang klase.

Ikatlong Araw

a. Pagpapalawig (10 minuto)

Magkaroon ng talakayan tungkol sa mga bagay na kinatatakutan nila:

1. Ano ang mga bagay na kinatatakutan mong gawin o subukin? Bakit?
2. Bukas ka bang subukin ito isang araw? Bakit o bakit hindi?

b. Pangwakas na pagtaya (30 minuto)

Pasulatin ang mga mag-aaral tungkol sa isang bagay na kinatatakutan nilang subukin at kung paano mawawala ang takot na ito.

BUOD NG LINGGO 3 at 4

Linggo	3 at 4	Lunsarang Teksto 1	“Isang Dosenang Klase ng High School Students” mula sa Aklat na “ABNKKBSNPLAko” ni Bob Ong
Tema	Nagbabagong Ako	Lunsarang Teksto 2	“Sandaang Damit” ni Fanny Garcia
Batayang Pangnilalaman		Batayang Kakayahan	Lingguhang Tunguhin
Pag-unawa sa Napakindingan		PN1A, PN1B	PN1Ab, PN1Ba, PN1Bd
Pagsasalita		PA1B	PA1Aa, PA1Ab, PA1Ac, PA1Ad, PA1Ae, PA1Bc, PA1Bd
Pag-unawa sa Binasa		PB1B	PB1Aa, PB1Ab, PB1Ac, PB1Ad, PB1Af, PB1Ca, PB1Cb, PB1Cd
Pagsulat		PU1D	PU1Ac, PU1Ad
Tatas		TA1-4A	
Pakikitungo sa Wika at Panitikan		PL1-4A, PL1-4B	
Estratehiya sa Pag-aaral		EP1-4A, EP1-4B	

LINGGO 3

Araw	Panimulang Pagtaya at Pagganyak	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Human bingo (12 minuto)	Pagbasa ng akda nang tahimik (8 minuto)	Pagpapangkat-pangkat, pagbasa nang malakas sa akda (20 minuto)			
Ikalawang Araw				Talakayan tungkol sa <i>stereotyping</i> , pagkakaroon ng sari-sariling katangian (15 minuto)	Isang bagay na sumisimbolo o naglalarawan ng iyong sarili (25 minuto)	
Ikatlong Araw						Pagkilala at paggawa ng talata na naglalarawan gamit ang mga simpleng pang-uri (payak na paglalarawan) (40 minuto)

I. Mga Kagamitan

- a. Human bingo cards (isa para sa bawat mag-aaral)
- b. Kopya ng akdang “Isang Dosenang Klase ng High School Students”

II. Pamamaraan

Unang Araw

- a. Panimulang Pagtaya at Pagganyak (12 minuto)
Bigyan ng tig-isang human bingo card ang mga mag-aaral. Pagkatapos ay ibigay sa kanila ang panuto: Lumibot kayo sa klasrum at magtanong-tanong sa mga kaklase kung sino ang nakagawa na o kaya ay inilalarawan ng mga nakasaad sa bawat kahon ng bingo card. Kapag may nahanap kayo, papirmahin siya sa kahon. Ang pinakamaunang maka-“blackout” ay siyang panalo.
- b. Presentasyon ng Akda (8 minuto)
Bigyan ng kopya ng akda ang bawat mag-aaral. Ipabasa ito nang tahimik sa kanila.
- c. Pagpapayaman (20 minuto)
May 12 klase ng estudyanteng inilarawan sa akda. Pagpangkat-pangkat sila ayon sa pag-uuring ginawa sa akda. (i. e., magsama-sama ang mga *clowns*, *geeks*, anak ni Rizal, atbp.) Pagkatapos ay isa-isahin ang bawat grupo. Ipabasa nang malakas sa kanila ang deskripsyon nila sa akda. Humingi ng puna o feedback sa ibang grupo kung lahat nga ng nasa grupong nagbasa ay nababagay talaga sa pangkat na iyon. (Sang-ayon ba kayo na *clowns* nga silang lahat? Na *geeks* silang lahat? Na anak ni Rizal silang lahat? Bakit?)

Bago matapos ang klase, magbigay ng takdang-aralin sa kanila bilang paghahanda sa susunod na araw: iisip sila ng isang bagay na sumisimbolo o naglalarawan ng kanilang sarili at humanda sa pagbabahagi sa klase ng tungkol dito.

Ikalawang Araw

- a. Pagpapalawig (15 minuto)
Magkaroon ng talakayan tungkol sa akdang binasa noong Araw 1.
 1. Ano ang inyong reaksyon sa inyong binasa? Natuwa ba kayo? Nagustuhan ninyo? Sang-ayon ba kayo sa mga sinabi roon? Pangatwiranan.
 2. Ano ang *stereotyping*? (Magbigay ng mga kongkretong halimbawa ng pag-ii-stereotype upang maging malinaw sa mga mag-aaral kung ano ito. Halimbawa: Kapag nakasalamain sa mata ang isang tao, ano ang karaniwang iniisip ninyo tungkol sa kaniya? Kapag naka-pink na damit ang isang lalaki, ano ang dating sa inyo?)
 3. lugnay ninyo ang stereotyping sa akdang inyong binasa. Sang-ayon ba kayo sa pag-uuri-uri ng mga tao, gaya ng inyong nabasa? Ano-ano ang mga maaaring maging epekto ng *stereotyping* sa mga tao? Isa-isahin at ipaliwanag.
 4. Anong maganda o makabuluhang kaisipan ang mabubuo ninyo matapos ang ating pagbasa at talakayan? Ipahayag ninyo sa isang pangungusap.

b. Sintesis (25 minuto)

Sabihan ang mga mag-aaral na magpakilala sa mga kaklase sa pamamagitan ng paglalarawan ng isang bagay na sumisimbolo sa kanila. Tawagin sila isa-isa upang magsalita. Sapat na ang isa hanggang dalawang pangungusap na paglalarawan sa bawat estudyante.

Ikatlong Araw

a. Pangwakas na Pagtaya (40 minuto)

Ipaalala sa mga mag-aaral ang huling gawain – ang pagpapakilala ng bawat isa (sintesis). Dapat ay tumatak sa isip nila ang mga sinabi ng kanilang mga kaklase dahil makatutulong ito para lalo pa nilang makilala ang isa’t isa. Para masukat kung nakinig nga sila sa gawain, sila ay magsusulat ng talata na naglalarawan tungkol sa kanilang mga kaklase.

Gagamit sila ng mga pang-uri at pang-abay sa pagsusulat. Dapat ay makasulat ang isang mag-aaral tungkol sa 5 kaklase, 1 talata bawat kaklase.

LINGGO 4

Araw	Panimulang Pagtaya at Pagganyak	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Pagtukoy sa kahulugan ng salita ayon sa konteksto ng pangungusap (10 minuto)	Pagbibigay ng mga ideya tungkol sa “bullying” (5 minuto)	Ginabayang pagbasa at talakayan (25 minuto)			
Ikalawang Araw				Pagsasadula tungkol sa iba’t ibang taong karaniwang biktima ng diskriminasyon sa lipunan (35 minuto)	Magbigay ng isang pangungusap na nagpapahayag ng mahalagang kaisipan mula sa mga natalakay (5 minuto)	
Ikatlong Araw		Mga idyoma, simili at meta-pora (40 minuto)				

I. Mga Kagamitan

- Kopya ng akdang "Sandaang Damit"
- Kartolina/manila paper para sa panimulang pagtaya (talasalitaan)
- Scotch tape
- Larawang nagpapakita ng "bullying"

II. Pamamaraan

Unang Araw

- Panimulang Pagtaya (10 minuto)
Ipaskil sa pisara ang mga sumusunod:

a. teheras	f. pupitre
b. paanas	g. abaloryo
c. mapapakagat-labi	h. pambubuska
d. walang-imik	i. pagyayabang

- Madalas na nag-iisa sa isang sulok at _____ ang batang babae.
- Mahina at _____ pa kung ito'y magsalita.
- Kung minsa'y di bahagyang sulyapan ang mga pagkaing nasa ibabaw ng _____ ng kaniyang mga kaklase.
- Tumindi ang _____ at panlalait ng mga kaklase sa batang babae.
- Punung-puno ng maliliit, makikinang at makukulay na _____ ang damit ng batang babae.
- Nakadispley sa _____ ang sari-saring damit ng batang babae.

Ipabasa sa mga mag-aaral ang mga pangungusap nang isa-isa. Papiliin sila ng salitang akma sa bawat pangungusap, mula sa kahon. Ibigay sa klase ang kahulugan ng mga salita ayon sa gamit nito sa pangungusap.

- Pagganyak (5 minuto)

Magpaskil sa pisara ng larawan ng bullying. Tanungin ang mga mag-aaral:

- Alam ba ninyo kung ano ang bullying?
- Mayroon na ba sa inyong nakaranas nang ma-bully?

- Presentasyon at Pagpapayaman ng Teksto (25 minuto)

Magtawag ng mga estudyanteng magbabasa nang malakas sa bawat bahagi ng kuwento (pinutol ng mga gabay na tanong ang kabuuan ng kuwento). Hihinto sa pagbasa sa bawat tanong na isiningit. Tumawag ng mga estudyanteng nais sumagot sa tanong. Pagkatapos ay tumawag ng iba namang estudyante para magbasa ng susunod na bahagi ng kuwento. Ulitin ang proseso hanggang matapos.

Sandaang Damit

ni Fanny Garcia

May isang batang mahirap. Nag-aaral siya. Sa paaralan ay kapansin-pansin ang kaniyang pagiging walang-imik. Malimit siyang nag-iisa. Laging nasa isang sulok. Kapag nakaupo na'y tila ipinagkit. Laging nakayuko, mailap ang mga mata, sasagot lamang kapag tinatawag ng guro. Halos paanas pa kung magsalita.

Naging mahiyain siya sapagkat maaga niyang natuklasang kaiba ang kaniyang kalagayan sa mga kaklase. Ipinakita at ipinabatid nila iyon sa kaniya. Mayayaman sila. Magaganda at iba-iba ang kanilang damit na pamasok sa paaralan. Malimit nila siyang tuksuhin sapagkat ang kaniyang damit, kahit nga malinis, ay halatang luma na, palibhasa'y kupasin at punong-puno ng sulsi.

Ilarawan ang pisikal at emosyunal na kalagayan ng batang babae.

Kapag oras na ng kainan at labasan na ng kani-kanilang pagkain, halos ayaw niyang ilitaw ang kaniyang baon. Itatago niya sa kandungan ang kaniyang pagkain, pipiraso ng pakonti-konti, tuloy subo sa bibig, mabilis upang hindi malaman ng mga kaklase ang kaniyang dalang pagkain. Sa sulok ng kaniyang mata ay masusulyapan niya ang mga pagkaing nakadispley sa ibabaw ng pupitre ng mga kaklase: mansanas, sandwiches, kending may iba-ibang hugis at kulay na pambalot na palara.

Ang panunukso ng mga kaklase ay hindi nagwawakas sa kaniyang mga damit. Tatangkain nilang silipin kung ano ang kaniyang pagkain at sila'y magtatawanan kapag nakita nilang ang kaniyang baon ay isa lamang pirasong tinapay na karaniwa'y walang palaman.

Kaya lumayo siya sa kanila. Naging walang kibo. Mapag-isa.

Bakit naging malulungkutin at walang-kibo ang batang babae?

Ang nangyayaring ito'y hindi naman lingid sa kaniyang ina. Sa bahay ay di minsan o makalawa siyang umuuwing umiiyak dahil sa panunukso ng mga kaklase, at siya'y magsusumbong. Mapapakagat-labi ang kaniyang ina, matagal itong hindi makakak-ibo, at sabay haplos nito sa kaniyang buhok at paalong sasabihin sa kaniya, hayaan mo sila anak, huwag mo silang pansinin, hamo, kapag nakakuha ng maraming pera ang iyong ama, makakapagbaon ka na rin ng masasarap na pagkain, mabibili na rin kita ng maraming damit.

At lumipas pa ang maraming araw. Ngunit ang ama'y hindi pa rin nakapag-uwi ng maraming pera kaya ganoon pa rin ang kanilang buhay. Ngunit ang bata'y unti-unting nakaunawa sa kanilang kalagayan. Natutuhan niyang makibahagi sa malaking suliranin ng kanilang pamilya. Natutuhan niyang sarilinin ang pagdaramdam sa panunukso ng mga kaklase. Hindi na siya umuuwing umiiyak. Hindi na siya nagsusumbong sa kaniyang ina.

Ano sa iyong palagay ang estado sa buhay ng pamilya ng batang babae?

Patunayan ang iyong sagot.

Sa kaniyang pagiging tahimik ay ipinalalagay ng kaniyang mga kaklase na siya'y kanilang talun-talunan kaya lalong sumidhi ang kanilang pambubuska. Lumang damit. Di masarap na pagkain. Mahirap. Isinalaksak nila sa kaniyang isip.

Hanggang isang araw ay natuto siyang lumaban.

Sa buong pagtataka nila'y bigla na lamang nagkatinig ang mahirap na batang babaeng laging kupasin, puno ng sulsi, at luma ang damit, ang batang laging kakaunti ang baong pagkain. Yao'y isa na naman sanang pagkakataong walang magawa ang kaniyang mga kaklase at siya na naman ang kanilang tinutukso.

"Alam n'yo," aniya sa malakas at nagmamalakiing tinig, "ako'y may sandaang damit sa bahay."

Nagkatinginan ang kaniyang mga kaklase, hindi sila makapaniwala.

"Kung totoo 'ya'y ba't lagi na lang luma ang suot mo?"

Mabilis ang naging tugon niya, "Dahil iniingatan ko ang aking sandaang damit. Ayokong maluma agad."

Naniniwala ka bang may sandaang damit ang batang babae? Bakit oo? Bakit hindi?

"Sinungaling ka! Ipakita mo muna sa'min para kami maniwala!" lisang tinig na sabi nila sa batang mahirap.

"Hindi ko madadala rito. Baka makagalitan ako ni Nanay. Kung gusto n'yo'y sasabihin ko na lang kung ano ang tabas, kung ano ang tela, kung ano ang kulay, kung may laso o bulaklak."

At nagsimula na nga siyang maglarawan ng kaniyang mga damit. Ayon sa kaniya'y may damit siya para sa iba-ibang okasyon. May damit siyang pambahay, pantulog, pampaaralan, pansimbahan, at iba pa.

Naging mahaba ang kaniyang pagkukuwento. Paano'y inilarawan niya hanggang kaliit-liitang detalye ng bawat isa sa kaniyang sandaang damit. Tulad halimbawa ng isang damit na pandalo niya sa pagtitipon. Makintab na rosas ang tela nito na sinabugan ng pinaggupit-gupit na mumunting bulaklak at makikislap na rosas at puting abaloryo. Bolga ang manggas. May tig-isang malaking laso sa magkabilang balikat. Hanggang sakong ang haba ng damit.

O kaya'y ang kaniyang dilaw na pantulog na may prutas sa kuwelyo, manggas, at laylayan. O ang kaniyang puting pansimba na may malapad na sinturon at malalaking bulsa.

Mula noo'y naging kaibigan niya ang mga kaklase. Ngayo'y siya ang naging tagapagsalita at sila naman ang kaniyang tagapakinig. Lahat sila'y natutuwa sa kaniyang kuwento tungkol sa sandaang damit. Nawala ang kaniyang pagkamahiyain. Naging masayahin siya bagaman patuloy pa rin ang kaniyang pamamayagat kahit ngayo'y nabibigyan nila siya ng kapiraso ng kanilang baong mansanas o sandwich, isa o dalawang kendi.

Ngunit isang araw ay hindi pumasok sa klase ang mahirap na batang babaeng may sandaang damit. Saka ng sumunod na araw. At nang sumunod pa. At pagkaraan ng isang linggong hindi niya pagpasok ay nabahala ang kaniyang mga kaklase at guro.

Ano sa iyong palagay ang nangyari sa batang may sandaang damit? Bakit kaya siya hindi nakakapasok sa eskwela?

Isang araw ay nagpasya silang dalawin ang batang matagal na lumiban sa klase. Ang natagpuan nilang bahay ay sira-sira at nakagiray na sa kalumaan.

Sumungaw ang isang babaeng payat, iyon ang ina ng batang mahirap. Pinatuloy sila at nakita nila ang maliit na kabuuan ng kabahayan na salat na salat sa anumang marangyang kasangkapan. At sa isang sulok ay isang lumang teheras at doon naratay ang batang babaeng may sakit pala. Ngunit sa mga dumalaw ay di agad ang maysakit ang napagtuunang-pansin kundi ang mga papel na maayos na maayos na nakahanay at nakadikit sa dingding na kinasasandigan ng teheras. Lumapit sila sa sulok na yaon at nakita nilang ang mga papel na nakadikit sa dingding ay ang drowing ng bawat isa sa kaniyang sandaang damit. Magaganda, makukulay. Naroon lahat ang kaniyang naikuwento. Totoo't naroon ang sinasabi niyang rosas na damit na pandalo sa pagtitipon. Naroon din ang drowing ng kaniyang pantulog, ang kaniyang pansimba, ang sinasabi niyang pamasok sa paaralan na kailanma'y hindi nasilayan ng mga kaklase dahil ayon sa kaniya'y nakatago't iniingatan niya sa bahay.

Sandaang damit na pawang iginuhit lamang.

**Ano ang iyong naging damdamin sa wakas ng kuwento?
Bakit ganito ang iyong naramdaman?**

Alam ba ninyo kung ano ang diskriminasyon? Iugnay ninyo ito sa kuwento.

Ikalawang Araw

a. Pagpapalawig (35 minuto)

Hatiin ang klase sa 4. Bawat pangkat ay magdudula-dulaan tungkol sa iba't ibang uri ng diskriminasyon sa lipunan:

Grupo 1 – Diskriminasyon sa kulay/lahi

Grupo 2 – Diskriminasyon sa katayuang sosyoekonomiko (mahirap)

Grupo 3 – Diskriminasyon sa relihiyon

Grupo 4 – Diskriminasyon sa kasarian (bakla, tomboy)

Bigyan ng 8-10 minutong paghahanda ang mga grupo bago sila ipagtanghal.

b. Sintesis (5 minuto)

Hingan ang klase ng isang pangungusap na nagpapahayag ng magandang kaisipan mula sa binasa at mga tinalakay.

Magtawag ng mga estudyanteng nais sumagot.

Ikatlong Araw

a. Presentasyon

Pagtuturo ng Idyoma (20 minuto)

Maghanda ng mga piraso ng manila paper/kartolina na kinasusulatan ng: 10 idyoma at 10 kahulugan ng idyoma. (Halimbawa: bahag ang buntot – duwag, may gatas pa sa labi – bata pa, etc.) Ibigay ang mga piraso ng papel sa mga mag-aaral (random). Bigyan sila ng pagkakataong hanapin ang kapareha nila (idyoma at kahulugan nito ang bubuo sa bawat pares). Pag nahanap na nila, dapat nilang gamitin sa pangungusap ang idyoma.

Talakayin ang konsepto ng idyoma.

Pagtuturo ng Simili at Metapora (20 minuto)

Balikan ang mga nabuong pangungusap ng klase: sabihan ang bawat isa na ikumpara ang kanilang sarili sa isang bagay. Mula rito, italakay ang simili at metapora.

BUOD NG LINGGO 5 AT 6

Linggo	5 at 6	Lunsarang Teksto 1	Kung Bakit Umuulan (Kuwentong Bayan)
Tema	Ang Nagbabagong Ako	Lunsarang Teksto 2	Alamat ni Tungkung Langit ni Roberto Añonuevo
Batayang Pangnilalaman	Batayang Kakayahan	Lingguhang Tunguhin	
Pag-unawa sa Napakindingan		PN1Bb	
Pagsasalita		PA1Af	
Pag-unawa sa Binasa		PB1Af, PB1Ag, PB1Bc, PB1Bd, PB1Be	
Pagsulat		PU1Bf	
Tatas	TA1-4A		
Pakikitungo sa Wika at Panitikan	PL1-4A, PL1-4B		
Estratehiya sa Pag-aaral	EP1-4A, EP1-4B		

Linggo 5

Araw	Panimulang Pagtaya	Introduksiyon	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Ilarawan ang mga salita (10 minuto)	Ano-ano ang alam ninyong kuwento tungkol sa kung bakit umuulan? (10 minuto)	Pagbasa ng akdang "Kung Bakit Umuulan" (10 minuto)	Talakayan hinggil sa kuwento (15 minuto)			
Ikalawang Araw				Panggrupong talakayan tungkol sa mga bagay na ayaw ipagawa sa kanila dahil sa edad o sa pagiging bata (20 minuto)	Paggawa ng poster ng bawat grupo (20 minuto)		
Ikatlong Araw						Presentasyon ng mga poster (25 minuto)	Talakayan tungkol sa kaugnayan ng mga ginawa nilang poster at ang kuwento (15 minuto)

I.Mga Kagamitan

Unang Araw

- a. Kopya ng akdang “Kung Bakit Umuulan”

Ikalawang Araw

- a. Cartolina, craft paper, o Manila paper para sa poster
- b. Lumang magazine at diyaryo, art paper, krayola at iba pang pangkulay para sa poster

II. Pamamaraan

Unang Araw

- a. Panimulang Pagtaya (10 minuto)

Isa-isang isulat sa pisara ang tatlong salita sa baba (o iba pang salitang mas angkop sa konteksto ng mag-aaral--ngunit huwag alisin ang salitang ulan). Sa bawat salita, humingi sa mga mag-aaral ng mga paglalarawan sa salitang iyon at isulat sa pisara. Maaaring magsimula ang mga mag-aaral sa mga payak na paglalarawan (hal., umuulan nang malakas), ngunit tiyaking mahimok sila upang makapagbigay ng higit na masining na paglalarawan (hal., umiiyak ang langit)

1. langit
2. araw
3. ulan

- b. Pagganyak (10 minuto)

Himukin ang mga mag-aaral na magbahagi ng mga alam nilang mga alamat o kuwento tungkol sa ulan. Ihanda ang klase sa isang pagbabahagi ng kuwento tungkol sa ulan.

- c. Presentasyon (10 minuto)

Ikuwento sa klase ang “Kung Bakit Umuulan.”

- d. Pagpapayaman (10 minuto)

Pagkatapos ng kuwento ay alamin kung ano ang opinyon dito ng inyong klase. Pagkatapos, maaaring gamitin ang sumusunod na mga tanong upang magabayan ang inyong talakayan hinggil sa kuwentong “Kung Bakit Umuulan.”

1. Ilarawan ang relasyon ni Tungkung-Langit at Alunsina.
2. Ano-ano ang mga inaasahan ng bawat tauhan sa kanilang kabiyak?
3. Paano tinugunan ng magkarelasyon ang mga inaasahang ito? Makatarungan ba ang kanilang naging pagtugon?
4. Sino sa tingin ninyo ang may higit na makatarungang ikinilos? Bakit?

Ikalawang Araw

a. Pagpapayaman (20 minuto)

Hatiin ang klase sa grupong kinabibilangan ng lima hanggang anim na miyembro para sa isang panggrupong talakayan. Narito ang ilang mga tanong na maaaring gamitin upang magabayan ang mga mag-aaral sa kanilang talakayan.

1. Magbahagi ng ilang karanasan kung saan mayroong ayaw ipagawa sa inyo dahil sa inyong edad, ngunit nakatitiyak kayo na sapat na ang inyong kakayahan o karanasan upang magawa ito.
2. Ano ang inyong naramdaman sa karanasang iyon?
3. Ano ang inyong naging tugon sa karanasang iyon?

b. Pagpapalawig (20 minuto)

Pagkatapos ng panggrupong talakayan, magbigay ng mga materyales sa bawat grupo para sa paggawa ng isang poster. Lalamanin ng poster ang isang mensahe hinggil sa kanilang mga napag-usapan sa kanilang talakayan.

Ikatlong Araw

a. Pagkakawing (25 minuto)

Hayaang ibahagi ng lahat ng grupo ang ginawa nilang poster noong ikalawang araw, gayundin, himukin silang ibahagi ang ilan sa kanilang mga napag-usapan sa talakayan.

b. Pangwakas na Pagtataya (15 minuto)

Pagkatapos magbahagi ng bawat grupo, ipaalala sa kanila ang kuwentong “Kung Bakit Umuulan” at talakayin ang kaugnayan ng kanilang mga ibinahagi at ang karanasan ni Alunsina. Maaaring gamitin ang sumusunod na mga tanong upang magabayan ang inyong talakayan.

1. Ano-ano ang mga pagkakapareho ng inyong karanasan sa naging karanasan ni Alunsina sa kuwento?
2. Paano ninyo nilutas ang inyong mga naranasang paghahadlang na iba sa paraang ginawa ni Alunsina?

Linggo 6

Araw	Panimulang Pagtaya	Introduksiyon	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Talasalitaan (5 minuto)	Gumawa ng banghay ng "Kung Bakit Umuulan" (10 minuto)	Pagbasa ng "Alamat ni Tungkung Langit" (15 minuto)	Talakayan (10 minuto)			
Ikalawang Araw				Ipaghambing ang mga katangian ni Tungkung Langit at Alunsina sa dalawang kuwento (20 minuto)	Talakayan (may banggit ng gender) (20 minuto)		
Ikatlong Araw						Ano-ano ang mga nagiging limitasyon ninyo dahil sa kasarian? (40 minuto)	

I. Mga Kagamitan

Araw 1

- a. Kopya ng akdang “Alamat ni Tungkung Langit”

Araw 2

- a. Lapis at papel

II. Pamamaraan

Unang Araw

- a. Panimulang Pagtaya (5 minuto)

Talasalitaan. Isulat sa pisara ang mga sumusunod na pangungusap. Pahulaan sa mga mag-aaral, gamit ang konteksto ng pangungusap, ang kahulugan ng mga salitang nakasalungguhit.

1. Napapatigalgal si Tungkung Langit tuwing maririnig ang aking tinig.
2. Madalas akong gumawi sa aming pasigan, at manalamin sa malinaw na tubig habang sinusuklay ang mabangong buhok.
3. At ang pag-iral na yaon ang sinasagkaan ng aking pinakamamahal.
4. Subalit pinatititikan ko siya sa dayaray upang mabatid ang kaniyang paroroonan.
5. Naghunogs na mga bituin ang mga hiyas ko’t mutya.

- b. Introduksiyon (10 minuto)

Banggiting muli ang kuwentong binasa nila noong nakaraang linggo (“Kung Bakit Umuulan”). Bumuo ng simpleng banghay ng kuwento sa pisara, kasama ang inyong mga estudyante.

- c. Presentasyon (15 minuto)

Ikuwento ang “Alamat ni Tungkung Langit” na muling isinalaysay ni Roberto Añonuevo.

- d. Pagpapayaman (5 minuto)

Magkaroon ng talakayan tungkol sa kuwento. Narito ang mga tanong na maaari ninyong gamitin sa talakayan:

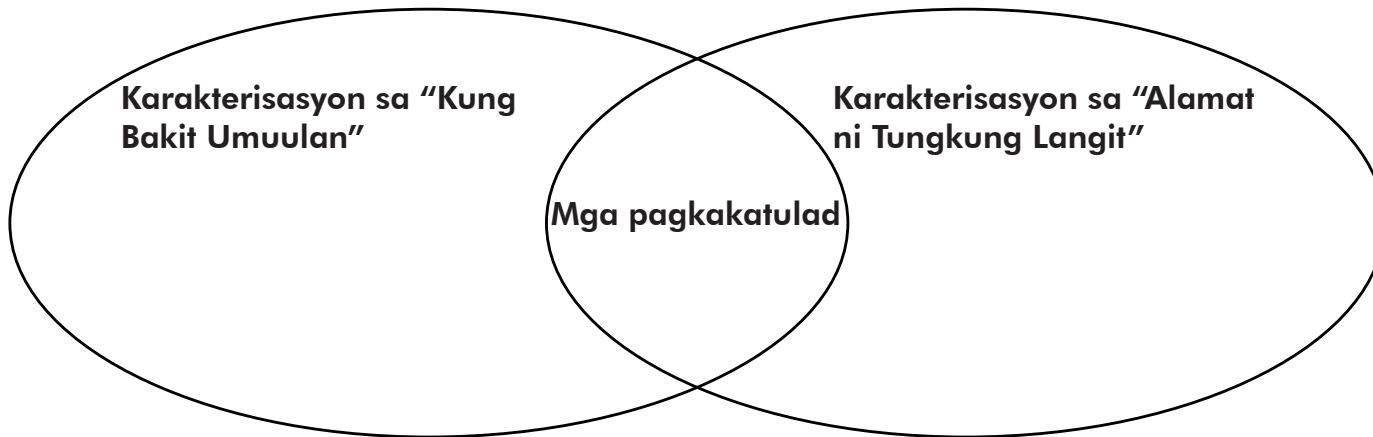
1. Ilarawan si Tungkung Langit. Anong klase siyang asawa?
2. Paano mo naman ilalarawan si Alunsina?
3. Bakit nagkaroon ng hinanakit si Alunsina kay Tungkung Langit?
4. Tama bang maghihinanakit si Alunsina kay Tungkung Langit?
5. Balikan natin ang banghay ng kuwento noong nakaraang linggo, na tungkol din kay Tungkung Langit at Alunsina. May pinagkaiba ba ang daloy ng dalawang kuwento?
6. Aling bersiyon ang mas naibigan ninyo? Bakit?

Ikalawang Araw

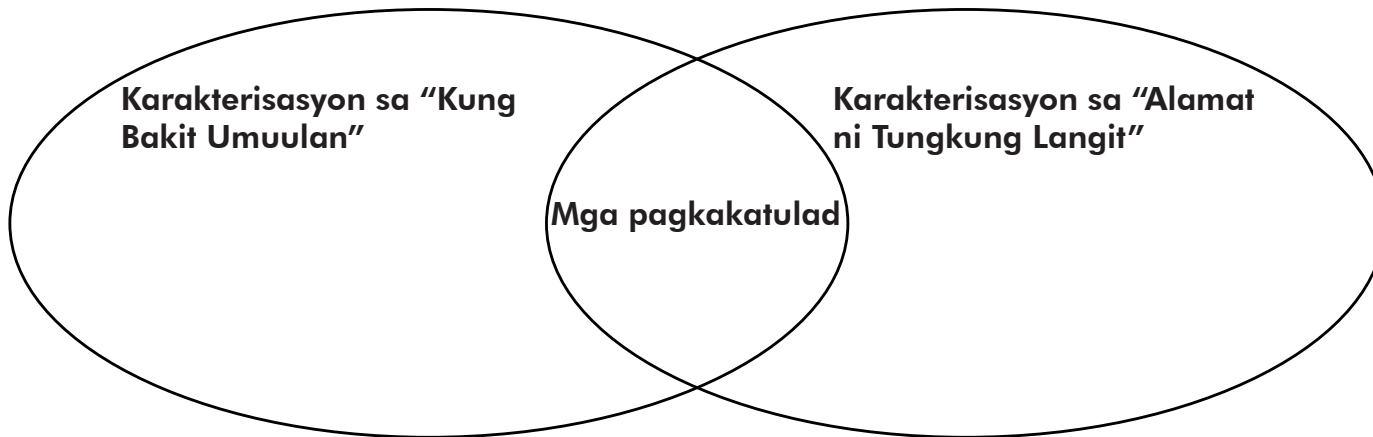
a. Pagpapayaman (20 minuto)

Bawat mag-aaral ay gagawa ng isang Venn Diagram upang paghambingin ang karakterisasyon kay Tungkung Langit at Alunsina sa dalawang bersiyon ng alamat.

Tungkung Langit

Alunsina

b. Pagpapalawig (20 minuto)

Magkaroon ng talakayan tungkol sa kanilang ginawang paghahambing. Talakayin ang pagkakaiba ng paglalarawan ng dalawang alamat kay Tungkung Langit at Alunsina. Talakayin rin sa klase kung may kaugnayan ang mga karapatan at gawain ni Tungkung Langit at Alunsina sa kanilang kasarian. Tanungin sila kung palagay nila'y pareho pa rin ang mga konotasyon at inaasahang kakayahan ng bawat kasarian.

Ikatlong Araw

a. Sintesis/Pangwakas (40 minuto)

Magpasulat ng sanaysay na binubuo ng dalawa hanggang tatlong talata batay sa paksang, ano-ano ang mga nagiging limitasyon ninyo dahil sa kasarian?

Buod ng Linggo 7 at 8

Linggo	7 at 8	Lunsarang Teksto 1	"Salamin" ni Assunta Cuyegkeng
Tema	Nagbabagong Ako	Lunsarang Teksto 2	"Ang Pintor" ni Jerry Gracio
Batayang Pangnilalaman		Batayang Kakayahan	Lingguhang Tunguhin
Pag-unawa sa Napakindingan (PN)		PN1A, PN1B	PN1Aa, PN1Ab, PN1Ac, PN1Ba, PN1Bb
Pagsasalita (PA)		PA1A, PA1B	PA1Aa, PA1Ab, PA1Ad, PA1Bc, PA1Bd,
Pagsulat		PU1A, PU1B, PU1C	PU1Aa, PU1Ab, PU1Ad, PU1Bb, PU1Bc, PU1Ca
Pag-unawa sa Binasa (PB)		PB1A, PB1C	PB1Aa, PB1Cb, PB1Cd
Tatas		TA1-4A, TA1-4A	
Pakikitungo sa Wika at Panitikan		PL1-4A, PL1-4B	
Estratehiya sa Pag-aaral		EP1-4A, EP1-4B	

Linggo 7

Araw	Panimulang Pagtaya	Introduksiyon	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Ano ang kilala nating salamin? (10 minuto)	May mga pagkakapareho ba ang mga salaming ito? (5 minuto)	Pagbasa ng tula (10 minuto)	Talakayan (15 minuto)			
Ikalawang Araw				Gawaing panggrupo (20 minuto)	Presentasyon at talakayan (20 minuto)		
Ikatlong Araw					Paglililaw ng mga mahahalagang punto (5 minuto)	Pagkukumpara ng sarili: Noon at Ngayon (10 minuto)	Paggawa ng komposisyon (25 minuto)

I. Mga Kagamitan

Unang Araw

- salamin (mirror)
- salamin (eye glasses)
- kopya ng akdang "Salamin" na nakasulat sa manila paper

Ikalawang Araw

- kopya ng akdang "Salamin" na nakasulat sa manila paper

Ikatlong Araw

- kopya ng akdang "Salamin" na nakasulat sa manila paper
- Litrato ng bawat mag-aaral noong bata pa sila
- Pinakabagong litrato ng bawat mag-aaral
- Salamin (mirror)

Unang Araw

a. Panimulang Pagtataya (10 minuto)

Magpakita ng isang *mirror* at isang *eye glasses*. “Ang tawag sa dalawang ito ay salamin. Pareho ang katawagan sa ating wika. Subalit ano ang kanilang pagkakaiba?”

Itala sa pisara ang sagot ng mga mag-aaral. Tiyaking lilitaw ang sagot na nagpapakita ng repleksyon at nagpapalinaw ng pagtingin.

b. Introduksiyon (5 minuto)

Kapag napalabas ang mga sagot na repleksiyon at nagpapalinaw sa pagtingin; tanungin ang mga sumusunod na tanong.

o May dala bang halaga ang pagtingin at pag-eksamen sa sarili?

o Kailan ba tayo naliliwanagan? Kailan natin nasasabing malinaw ang ating pagkakaintindi sa isang bagay?

o Ano ang repleksyon?

c. Presentasyon (15 minuto)

Magpaskil ng pangklaseng kopya ng akda. Ipabasa sa mga mag-aaral nang dalawang ulit.

d. Pagpapayaman (15 minuto)

Talakayin ang bawat linya ng tula. Tanungin sa klase kung ano ang intindi nila sa bawat linya

Ikalawang Araw

a. Pagpapayaman (20 minuto)

Siguraduhing nakapaskil muli ang tula sa pisara. Hatiin ang klase sa apat na pangkat. Bawat isang pangkat ay bibigyan ng saknong na dapat suriin. Ipaalala sa mga mag-aaral na dapat nilang tignan ang relasyon ng saknong bilang isang mahalagang bahagi ng buong tula.

o Ilang suhestiyon para sa pagsuri ng tula.

▪ Maaaring simulan ang pagsusuri sa pagtukoy kung may

• Sukat

• Tugmaan

▪ Mga Imaheng nabubuo

b. Pagpapalawig (20 minuto)

Ipakikita ng bawat grupo ang kanilang mga ginawa at tatalakayin ang kanilang mga sagot.

Tanungin ang mga sumusunod na tanong para sa bawat saknong habang nag-uulat o pagkatapos mag-ulat ng mga grupo sa kani-kanilang saknong.

Unang saknong:

1. Anong salamin ang tinitingnan ng persona?
2. Sino ang nakita sa salamin? Bakit “kakambal” ang turing niya? Bakit hindi niya tinuringang “ako”?
3. Ilarawan ang nakita ng persona? Ilang taon na kaya ang persona? Anong bahagi ng tao ang kaniyang inilarawan?
4. Ano ang bagong nalaman ng persona sa kaniyang kaharap?

Ikalawang saknong:

1. Ano ang paglalarawan ng persona sa kaharap? Anong bahagi ng tao ang kaniyang inilalarawan?
2. Ano ang ibig sabihin ng dibdib na kumakabog? Natutulog?

Ikatlong saknong:

1. Ano ang finutukoy ng salitang “dito”?
2. Ano ang kahulugan ng mangingibig? Ano ang sinasabi nito sa inilalarawan?
3. Babae ba o lalaki ang persona?
4. Ano ang nagtatago sa dibdib? Ano ang halaga ng salitang “nagtatago”?
5. Ano ang halaga na ang “Diyos ay nakikinig”? Ano ang ginagamit ng Diyos para makilala ang persona?

Ikaapat na saknong:

1. Ano ang kahulugan ng salitang “tatapatan”? Ano ang kahulugan ng “tapat”?
2. Sa huli, ano ang napagtanto ng persona sa kaniyang nakita?
3. Pansinin ang mga salitang “titingin”, “magmamasid”, at “sisipatin.”. Ano ang pagkakaiba ng bawat isa? Bakit ito ang ginamit na mga salita?

Magbigay ng takdang aralin. Magpadala sa bawat mag-aaral ng:

- Litrato ng sarili noong bata pa
- Pinakabagong litrato ng sarili
- Salamin (mirror)

Ikatlong Araw

a. Pagpapayaman (5 minuto)

Muling ipaskil ang koya ng tula. Magbalik –aral sa mga tinalakay noong ikalawang araw.

b. Sintesis (10 minuto)

Sabihan ang mga mag-aaral na suriin ang kanilang mga sarili. Anong pinagkaiba ng kanilang pisikal na anyo, noon at ngayon? Masasabi ba nilang may pagbabago rin sa kanilang personalidad noon at ngayon? Tumawag ng ilang tao na makapagbabahagi ng mga pagbabagong napansin nila. Itala ang mga napansing pagbabago.

c. Pangwakas na Pagtaya (25 minuto)

Bigyan sila ng 10 minuto upang sumulat ng isang talata na naglalarawan ng mga pagbabago napansin nila sa kanilang sarili. Pagkatapos, hatiin ang klase sa mga pangkat na binubuo ng 4 na katao. Bigyan sila ng panahon upang magbahaginan ng isinulat. Ipapasa ang mga talatang isinulat.

Linggo 8

Araw	Panimulang Pagtaya	Introduksiyon	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Pagsusuri sa isang larawan (5 minuto)	Talakayan (10 minuto)	Pagbasa ng akda (5 minuto)	Pangkating gawain (10 minuto)	Presentasyon at talakayan ng mga gawain (10 minuto)		
Ikalawang Araw		Pagpapakilala sa mga Tayutay (5 minuto)	Tayutay (20 minuto)	Gawain ukol sa tayutay (15 minuto)			
Ikatlong Araw					Pagbuo ng tula (30 minuto)		Pagbigkas ng tula (10 minuto)

I. Mga Kagamitan

Unang Araw

- kopya ng akdang "Ang Pintor" na nakasulat sa manila paper
- kopya ng teksto
- larawan ng isang painting na abstract

Ikalawang Araw

- Maliliit na piraso ng papel na may mga tayutay (5 piraso)

II. Pamamaraan

Unang Araw

a. Panimulang Pagtaya at Pagganyak (5 minuto)

Magpakita ng isang larawan (painting na hindi dapat abstract) ang guro sa harap ng klase. Hayaan silang suriin ito. Kung maaari ay ipasuri ito sa mga bata nang malayuan at malapitan. Siguraduhing magkakaroon sila ng pagkakataong makita ang kabuuan nito.

Talakayin ang mga sumusunod na tanong sa mga mag-aaral:

1. Ano ang mga nakita mo sa loob ng larawan?
2. May mga nakita ba kayong iba mula sa inyong paglapit at paglayo?
3. Kailan nagkaroon ng kalinawan ang larawan sa inyo?
4. Ano kaya ang ipinahahayag ng larawan?

b. Introduksiyon (10 minuto)

Talakaying muli ang mga sagot nila tungkol sa larawan:

1. Mula sa mga sagot kanina, ano kaya ang ipinahahayag ng pintor sa larawan?
2. Maayos ba niyang naitawid ang ideyang ito?
3. Kung oo, paano?
4. Kung hindi, bakit? Ano pa kaya ang maaari niya sanang gawin?

c. Presentasyon (5 minuto)

Ipabasa sa mga mag-aaral ang akda nang sabay-sabay. Dapat na basahin ng guro ang tula sa harap ng klase.

d. Pagpapayaman (10 minuto)

Talakayan:

1. Ano ang nangyari sa mga iginuhit ng pintor?
2. Anong mga salita ang magpapatunay sa inyong sinabi?
3. Maituturing bang nabigyang-buhay ng pintor ang kaniyang larawan?
4. Ano ang nangyari sa pintor sa huling dalawang saknong? Nagbigay-buhay ba siya o nasira ang kaniyang buhay?
5. Para saan ngayon ang talento na mayroon tayo?

Hatiin ang klase sa 8 pangkat. Ang bawat pangkat ay aatasang gumuhit ng larawan ng saknong na itatakda sa kanila.

- Taludtod 1-2 – Pangkat 1 at 2
- Taludtod 3-4 – Pangkat 3 at 4
- Taludtod 5-6 – Pangkat 5 at 6
- Taludtod 7-8 – Pangkat 7 at 8

e. Pagpapalawig (10 minuto)

Ibabahagi ng bawat pangkat ang kanilang mga iginuhit.

Ikalawang Araw

a. Introduksiyon (5 minuto)

Isulat ang mga sumusunod na pangungusap sa maliliit na piraso ng papel:

1. Amoy basang medyas ang kwarto natin ngayon!
2. Gaposte na si Marya ngayon.
3. Ngumiti sa akin ang araw sa aking pagtingala.
4. Kumakaway ang mga bulaklak sa hardin.
5. Pakiramdam ko nililitson ako sa sobrang init.

Pumili ng limang kalahok mula sa klase na aarte ng mga nabanggit na pangungusap. Tanungin ang mga mag-aaral kung may kakaiba sa mga ginamit na pangungusap.

b. Presentasyon (20 minuto)

Ituro ang mga uri ng tayutay:

Pagtutulad

- ↑ Pinakasimpleng paraan ng paglalarawan at paghahambing.
- ↑ Madalas na gumagamit ng mga salitang: Tulad ng, Parang, Gaya ng, Kasing-, sing-, at ga
 - ↑ **Gaano ka kaya kasuwerte ngayon?** Sing-alat ng bagoong ang swerte ko ngayon!
 - ↑ **Gaano kataas ang ginagawang gusali?** Singtaas ng Tore ni Babel ang bagong gusali!

Pagwawangis

- ↑ Paglalarawan na hindi gumagamit ng mga katagang nabanggit sa pagtutulad
 - ↑ **Gaano siya kagaling lumangoy?** Pating yan sa tubig!
 - ↑ **Ano ang amoy ng bagoong?** Kapag mas amoy paa ang bagoong, mas masarap!

Pagtatao

- ↑ Paglalarawan sa mga bagay sa paligid gamit ang mga katangiang pantao lamang.
 - ↑ **Ano ang nangyari sa mga puno?** Yumuyugyog ang puno ng niyog.
 - ↑ **Paano kumikilos ang oras?** Tumatakbo ang oras.

Pagmamalabis

- ↑ Sobra-sobrang paglalarawan, madalas na hindi na makatotohanan.
 - ↑ **Gaano siya kapawis?** Timba-timba ang pawis niya.
 - ↑ **Gaano kalamig sa bundok ngayon?** Pakiramdam ko nasa loob ako ng freezer!

c. Pagpapayaman (15 minuto)

Bumuo ng grupo na may dalawang miyembro at isa-konteksto ang mga sumusunod na halimbawa gamit ang mga tayutay. Ipakopya sa pisara ang mga pangugusap.

1. Bilang ng taong nagwewelga dahil sa dagdag presyo ng langis.
2. Amoy ng bagong tabas na damo.
3. Lawak ng sakahan/dagat/gubat. (iayon sa konteksto ng mag-aaral)
4. Dami ng kamag-aral na nasa parehong nibel/baitang.
5. Lasa ng pagkaing paboritong lutuin ni Nanay.

Ikatlong Araw

a. Pagpapalawig (30 minuto)

Bago magsimula sa aktibidad, siguraduhing naging malinaw sa mga bata ang halaga ng kani-kanilang kakayahan. Linawin na ang bawat kakayahan ay nagmumula sa kagustuhang magpahayag ng sarili. Kailangan lamang padaluyin ang imahinasyon at damdamin sa iisang *medium*.

Pasulatin sila ng tulang may sumusunod na espisipikasyon:

Unang taludtod – Isang salita, pangngalan,

Ikalawang taludtod – Tatlong pang-uring naglalarawan sa paksa.

Ikatlong taludtod – Isang pangugusap na gumagamit ng tayutay.

Ikaapat na taludtod – Isang pandiwang maaaring gawin o ginagawa ng pangngalan.

Halimbawa:

Lapis

Matalas, maharaya, mapurol

Sing dilim ng gabi ang bawat kumpas.

Mapagpalaya

b. Pangwakas na Pagtaya (10 minuto)

Pumili ng 8 hanggang 10 mag-aaral na bibigkas ng kanilang tula sa harap ng klase. Siguraduhing malinaw ang ideya ng pagiging malayang magpahayag upang mabawasan ang hiya.

Bigyan sila ng Takdang Aralin. Ipabasa ang kuwentong “Impeng Negro” ni Rogelio R. Sicat.

BUOD NG LINGGO 9

Linggo	9	Lunsarang Teksto 1	Impeng Negro (Rogelio R. Sicat)
Tema	Nagbabagong Ako	Lunsarang Teksto 2	
Batayang Pangnilalaman		Batayang Kakayahan	Lingguhang Tunguhin
Pag-unawa sa Napakinggan (PN)		PN1A, PN1B	PN1Aa, PN1Ab, PN1Ac, PN1Ad, PN1Be
Pagsasalita (PA)		PA1A, PA1B	PA1Ab, PA1Ad, PA1Bb, PA1Bc, PA1Bd
Pagsulat (PU)		PU1A, PU1B, PU1C	PU1Aa, PU1Ab, PU1Bb, PU1Ca
Pag-unawa sa Binasa (PB)		PB1A, PB1B, PB1C	PB1Aa, PB1Ac, PB1Ad, PB1Ba, PB1Bb, PB1Bd, PB1Bf, PB1Bg, PB1Ca, PB1Cb, PB1Cc, PB1Cg
Tatas		TA1-4A	
Pakikitungo sa Wika at Panitikan		PL1-4A, PL1-4B	
Estratehiya sa Pag-aaral		EP1-4A, EP1-4B	

Linggo 9

Araw	Panimulang Pagtaya	Introduksiyon	Presentasyon	Pagpapayaman	Pagpapalawig	Sintesis	Pangwakas na Pagtataya
Unang Araw	Talasalitaan (10 minuto)	Paglalarawan ng Iba't Ibang Pangkat Etniko(10 minuto)	Impeng Negro (10 minuto)	Talakayan(10 minuto)			
Ikalawang Araw				Gawaing Panggrupo (20 minuto)	Presentasyon at Talakayan (20 minuto)		
Ikatlong Araw						Paglilinaw ng mga mahahalagang punto (10 minuto)	Paggawa ng tula at pagbabahagi (30 minuto)

I.Mga Kagamitan

Unang Araw

- manila paper (4 piraso)
- kopya ng akdang "Impeng Negro"
- mga larawan ng Ayta, Ifugaw, Maranaw at Badjaw.

Ikalawang Araw

- Learning Package

II. Pamamaraan

Unang Araw

a. Panimulang Pagtaya (10 minuto)

Talasalitaan. Isulat ang mga sumusunod sa pisara. Ipabasa ang mga salita at mga kahulugan. Ipagamit sa mga mag-aaral ang mga salita sa sariling pangungusap

- talungko – pag-upo na dikit ang binti sa hita at nakabitin sa puwit
- giray – sirâ
- ginagad – ginaya na gustong magpatawa
- nanghinamad – nag-inat dahil sa pakiramdam ng katamaran
- namamalirong - namamaga
- nangangalirang – labis na natutuyo
- sumusuno – sumama
- tinutop – tinatakpan ng kamay
- nagkalugkugan – nagkalampagan
- pahalipaw – nagkalat ng mga maliliit na bagay

b. Introduksiyon (10 minuto)

Hatiin sa apat na pangkat ang klase. Ilalarawan ng bawat pangkat ang pisikal na katangian ng bawat pangkat etniko. Ibabahagi ng isang miyembro mula sa bawat pangkat at kanilang napag-usapan.

c. Presentasyon (10 minuto)

Inaasahang nabasa na ng mga mag-aaral ang akda. Ipaliwanag ang buod ng akda. Magpatulong sa mga mag-aaral sa pagbuo ng buod sa pamamagitan ng paglalarawan kay Impeng Negro at Ogor, ang tunggalian ng kuwento, tagpuan ng kuwento at kung paano nalabanan ni Impeng Negro ang pang-aapi.

d. Pagpapayaman (10 minuto)

Ipaliwanag ang konsepto ng rasismo (racism). Rasismo ang ipinapakita ng mga taong may pandidiri o galit sa taong kaiba ang pamumuhay, relihiyon at maging lahi. Magiging tuon ng talakayan ang dahilan ng pang-aapi ni Ogor kay Impeng Negro at ang pagbangon ni Impeng Negro. Sa kanilang buhay mag-aaral, mayroon na rin ba silang naranasang diskriminasyon tulad ng rasismo. Ipaunawa na ang rasismo at iba pang uri ng diskriminasyon ay hindi lamang nagbabatay sa kulay ng balat.

Ikalawang Araw

a. Pagpapayaman (20 minuto)

Hatiin sa 4 na pangkat ang klase.

1. Unang grupo: bubuo ng isang *story mountain* tungkol sa mahahalagang pangyayari sa akda (Tingnan ang Learning Package)
2. Pangalawang grupo: pagguhit ng tagpuan ng akda at maikling paglalarawan dito
3. Pangatlong grupo: paghahambing kay Ogor at Impeng Negro gamit ang isang Venn Diagram (Tingnan ang Learning Package)
4. Pang-apat na grupo: pagbibigay ng ilang halimbawa kung paano naipapakita ang rasismo sa kasalukuyang panahon.

b. Pagpapalawig (20 minuto)

Ipapakita ng bawat grupo ang kanilang mga ginawa at tatalakayin ang kanilang mga sagot. Pag-uusapan din kung paano naipapakita sa mga simpleng bagay ang rasismo, lalo na sa loob ng silid-aralan, sa paaralan, at sa pamayanan.

Ikatlong Araw

a. Sintesis (10 minuto)

Tatalakayin ng mga mag-aaral sa tulong ng guro ang mga mahahalagang nangyari sa akda at ang mensahe nito tungkol sa rasismo.

b. Pangwakas na Pagtaya (30 minuto)

Ipasulat ng maikling tula ang bawat grupo. Maaaring paksa ng tula ang sumusunod: buhay ni Impeng Negro o buhay ni Ogor.

Kung may nalalabi pang oras, ipabahagi sa bawat grupo ang kanilang tula.

Magbigay ng Takdang Aralin. Ipabasa ang "Ambahan" ni Ed Maranan.